

Nr 131.

Av herr **Lindström**, *angående omorganisation av direktörsbefattningen vid vårdanstalten å Hall m. m.*

I årets statsverksproposition har under andra huvudtiteln begärts ett anslag på 4,056,000 kr. för avlöningar vid fångvårdsanstalterna. Sakkunniga äro tillkallade för utredning av möjligheter till förenkling av fångvårdsorganisationen. Redan nu torde emellertid vissa åtgärder kunna vidtagas för att rationalisera vissa delar av organisationen, så att samtidigt vissa krav på en mera humanitär vård uppfyllas.

Vårdanstalten å Hall har nu lekmanaregi med en direktörstjänst placerad i Eo 26; ett arvode för psykiatriker som läkare finnes (efter samma grunder som för sinnessjukläkaren å Långholmen). Anstalten har hittills utbyggts med en avdelning för 105 sinnessjuka fångar samt en säkerhetsavdelning med 104 platser, den senare till alldeles övervägande del avsedd för psykiskt abnorma och defekta fångar.

Redan nu har en av fångvårdsanstalterna, Centrafängelset i Växjö, ställts i läkarregi i det att Kungl. Maj:t utnämnt fångelsets kvinnliga läkare för kroppssjukdomar till dess direktör.

I ett modern samhälle kan man fordra, att ledningen för en anstalt, som till alldeles övervägande del är avsedd för sinnessjuka och andra psykiskt abnorma människor, lägges i händerna på en direktör, vilken besitter den kapacitet, att han behärskar den terapeutiska och sociala psykiatrin, särskilt de moderna behandlingsformerna mot både psykiska sjukdomar och andra psykiskt anormala tillstånd. Samhället har mot dessa olyckliga människor den moraliska plikten både att vårda dem med all förståelse och att med de effektivaste medel söka resocialisera dem. Lekmannadirektören har därvid långt mindre möjligheter än en läkare-direktör. Och en konsulterande psykiater får sina händer bundna om han i sitt arbete och sitt ansvar skall vara underordnad en lekmannadirektörs bestämmanderätt. Den som skall handha de effektivaste medlen, bör även bära ansvaret för deras användande på rätt plats och i rätt ordning. En erfaren fångvårdsläkare (dr N. A. Nilsson i gradualavhandlingen: Om psykiskt abnorma brottslingars behandling) har också särskilt varnat för varje uppdelning av chefskapet mellan läkare och lekmannadirektörer och framhållit att de tvistigheter mellan sakkunskap, som en dylik uppdelning oundvikligen leder till, kommer att gå ut över människomaterialet. Vid planläggande av den nuvarande anstalten vid Hall har medicinalstyrelsen också velat »med bestämdhet hävda» (kungl. prop. nr 220

vid 1938 års riksdag, sid.19), att en sådan anstalt »oundgängligen» bör hava en läkare som chef.

Det synes vara lämpligt att den nuvarande direktörsbefattningen av 2:dra klass å anstalten vid Hall på extra ordinarie stat omvandlas till en befattning å ordinarie stat såsom direktör och överläkare samt placeras i lönegraden A 28, d. v. s. han jämställes med överläkare av 2:dra klass vid statens sinnessjukhus och bör då även hava dennes bostads- och andra förmåner. Såsom kompetensvillkor för denna direktörs- och överläkarbefattning bör gälla vad som redan finnes stadgat för överläkartjänst vid statens sinnessjukhus. Den nuvarande befattningen som psykiater vid anstalten bör förvandlas till en tjänst såsom biträdande läkare med det arvode Kungl. Maj:t finner skäligt. Såsom kompetensvillkor bör gälla vad som finnes stadgat för 1:ste eller 2:dre läkare vid statens sinnessjukhus.

Efter vad som här anförts hemställes att riksdagen måtte besluta,

att den nuvarande direktörsbefattningen av 2:dra klass å anstalten vid Hall på extra ordinarie stat omvandlas till en befattning å ordinarie stat såsom direktör och överläkare samt placeras i lönegraden A 28, och

att den nuvarande befattningen som psykiater vid anstalten förvandlas till en tjänst som biträdande läkare med det arvode Kungl. Maj:t finner skäligt.

Stockholm den 23 januari 1941.

Richard Lindström.